

ĐỀ THAM KHẢO THI VÀO 10 – ĐỀ SỐ 4

MÔN: NGỮ VĂN – HÀ NỘI NĂM 2025

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Cho ngữ liệu sau đọc và trả lời câu hỏi:

HAI CHỮ NƯỚC NHÀ

(Trần Tuấn Khải)

Bài thơ *Hai chữ nước nhà* là lời của người cha (Nguyễn Phi Khanh) khuyên dặn người con (Nguyễn Trãi) phải biết sống quên mình vì nước nhà. Bài thơ gồm 25 khổ song thất lục bát và kết thúc bằng một dòng lục. Phần văn bản sau đây trích bảy khổ đầu của bài thơ.

*Chốn Ái Bắc mây sâu âm đạm**Nơi đô thị thành tung quách võ**Cõi trời Nam gió thảm đều hiu**Chốn dân gian bỏ vợ lìa con**Bốn bề hổ thét chim kêu**Làm cho xiêu tán hao mòn**Đoái nom phong cảnh như khêu bát bình**Lạ gì khác giống dễ còn thương đâu!**Hạt máu nóng thấm quanh hồn nước**Thảm vong quốc kẻ sao cho xiết**Chút thân tàn lặn bước dặm khơi**Trông cơ đồ nhường xé tâm can**Trông con tâm tã châu rơi**Ngậm ngùi khóc đất giời than**Con ơi con nhớ lấy lời cha khuyên:**Thương tâm nòi giống làm than nỗi này!**Giống Hồng Lạc hoàng thiên đã định**Khói Nùng lĩnh như xây khối uất**Mấy ngàn nay suy thịnh đổi thay**Sóng Long giang nhường vật con sâu**Trời Nam riêng một cõi này**Con ơi! càng nói càng đau...**Anh hùng, hiệp nữ xưa nay kém gì!**Lấy ai tế độ đàn sau đó mà?*

[...]

*Than vận nước gặp khi biến đổi**Để quân Minh thừa hội xâm lăng**Bốn phương khói lửa bùng bùng**Xiết bao thảm hoạ xương rừng máu sông!*

(Thơ văn Á Nam Trần Tuấn Khải, NXB Văn học, 1984)

Câu 1 (0.5 điểm): Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2 (0.5 điểm): Khổ đầu gợi tả cảnh tượng gì?

Câu 3 (1.0 điểm): Tình cảnh đất nước và nỗi lòng của người cha được gợi tả như thế nào? Hãy phân tích một số biện pháp nghệ thuật thể hiện điều đó.

Câu 4 (1.0 điểm): Người cha khuyên con điều gì? Hãy phân tích những câu thơ, từ ngữ đặc sắc thể hiện điều đó.

Câu 5 (1.0 điểm): Xác định chủ đề, cảm hứng, bức thông điệp của văn bản. Và cho biết thông điệp đó đã tác động tới cảm xúc, nhận thức của em như thế nào?

PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm) Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) phân tích nét đặc sắc (cảm xúc, nghệ thuật) trong khổ thơ sau:

Thảm vong quốc kẻ sao cho xiết

Trông cơ đồ nhường xé tâm can

Ngậm ngùi khóc đất gười than

Thương tâm nòi giống làm than nỗi này!

(Hai chữ nước nhà – Thơ văn Á Nam Trần Tuấn Khải, NXB Văn học, 1984)

Câu 2 (4.0 điểm) Có ý kiến cho rằng: “Tự học có một vai trò hết sức quan trọng. Tự học giúp chúng ta tìm tòi được nhiều kiến thức hơn, hiểu sâu hơn, vững chắc hơn nhờ vào các kỹ năng như tự phân tích, tổng hợp tài liệu, đưa ra các phương án mới để giải quyết bài học một cách thông minh và có trình tự.”.

Em hãy viết bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề tự học được nêu ở ý kiến trên.